

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2016

1134/2016

Hissiturvallisuuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa markkinoille saatettavien hissien ja hissien turvakomponenttien vaatimustenmukaisuus ja vapaa liikkuvuus. Tällä lailla pannaan täytäntöön hissejä ja hissien turvakomponentteja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/33/EU, jäljempänä *hissidirektiivi*.

Tämän lain tarkoituksena on myös varmistaa hissien käytön aikainen turvallisuus.

2 §

Soveltaisala

Tätä lakia sovelletaan rakennuksiin tai rakennelmiin kiinteästi asennettuihin hisseihin, jotka on suunniteltu kuljettamaan:

- 1) henkilöitä;
- 2) henkilöitä ja tavaroita;
- 3) yksinomaan tavaroita, jos henkilö voi mennä kuorman kantavaan yksikköön sisälle vaikeuksitta ja sisäpuolella on ohjauslaitteet tai sisäpuolella oleva henkilö ulottuu ohjauslaitteisiin.

Tämän lain muita kuin 2 ja 3 lukua sovelletaan myös kevythisseihin, liukuportaisiin, liukukäytäviin ja henkilöpaternosterhisseihin.

Tämän lain 1, 6, 8 ja 9 lukua sekä 53 ja 54 §:ää sovelletaan myös sellaisiin sähkökäyttöisiin nosto-oviin, joiden ovipinta ei kieri rullalle akselin ympäri ja jotka eivät ole yksityiskäytössä.

Tätä lakia sovelletaan myös hissien turvakomponentteihin.

3 §

Soveltaisalaa koskevat rajoitukset

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin laitteisiin:

- 1) rakennushissit;

HE 23/2016
TaVM 4/2016
EV 147/2016

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/33/EU (32014L0033); EUVL N:o L 96, 29.3.2014, s. 251–308

- 2) köysiradat, mukaan lukien raiteilla kulkevat köysiradat;
 - 3) erityisesti sotilas- tai poliisikäyttöön suunnitellut ja rakennetut hissit;
 - 4) nostolaitteet, joista voi suorittaa työtehtäviä;
 - 5) kaivoskuiluissa käytettävät nostolaitteet;
 - 6) nostolaitteet, jotka on tarkoitettu esiintyjien nostamiseen taide-esitysten aikana;
 - 7) kulkuneuvoihin asennetut nostolaitteet;
 - 8) koneen osana olevat nostolaitteet, jotka on tarkoitettu yksinomaan työskentelypaikoille kulkemiseen, koneiden huolto- ja tarkastuspisteet mukaan luettuina;
 - 9) hammasratajunat.
- Tämän lain 2 ja 3 lukua ei sovelleta hisseihin, joiden nopeus on enintään 0,15 m/s.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *hissillä* nostolaitetta, joka liikkuu määrättyjen tasojen välillä ja jolla on kuorman kantava yksikkö, joka liikkuu yli 15 asteen kulmassa vaakatasoon nähden olevia jäykkiä johteita pitkin, tai nostolaitetta, joka liikkuu pysyvällä radalla, vaikka se ei liikukaan jäykkiä johteita pitkin;
- 2) *kuorman kantavalla yksiköllä* hissien osaa, jossa nostettavat tai laskettavat henkilöt tai tavarat kuljetetaan;
- 3) *kevythissillä* kuilullista pystyhissiä, joka on tarkoitettu henkilöiden kuljettamiseen, joka liikkuu rakennuksen kerrostasojen välillä, jonka nopeus on enintään 0,15 m/s, jonka kuorman kantava yksikkö voi olla kokonaan suljettu tai osittain avoin tai kokonaan avoin hissikori ja joka kuuluu koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta (uudelleenlaadittu) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY soveltamisalaan;
- 4) *unionin yhdenmukaistamislainsäädännöllä* mitä tahansa unionin lainsäädäntöä, jolla yhdenmukaistetaan tuotteiden kaupan pitämisen ehtoja;
- 5) *akkreditoinnilla* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkina-valvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 2 artiklan 10 kohdassa määriteltyä akkreditointia;
- 6) *ilmoitetulla laitoksella* Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua laitosta, jolla on oikeus tehdä vaatimustenmukaisuuden arviointeja;
- 7) *markkinoille saattamisella* hissien turvakomponentin asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla tai hissien toimittamista unionin markkinoille käyttöä varten liiketoiminnan yhteydessä joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- 8) *asettamisella saataville markkinoilla* hissien turvakomponentin toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- 9) *yhdenmukaistetulla standardilla* eurooppalaista standardia, joka on vahvistettu Euroopan komission esittämän pyynnön perusteella unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamiseksi;
- 10) *hissin toimittajalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka vastaa hissien suunnittelusta, valmistuksesta, asennuksesta ja markkinoille saattamisesta;
- 11) *valmistajalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnitteluttaa tai valmistuttaa hissien turvakomponentteja ja markkinoi niitä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna;
- 12) *vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla* prosessia, jossa selvitetään, ovatko hisseihin tai hissien turvakomponentteihin liittyvät olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset täyttyneet;

13) *CE-merkinnällä* merkintää, jolla hissien toimittaja tai hissien turvakomponentin valmistaja osoittaa hissien tai hissien turvakomponentin olevan unionin yhdenmukaistamislainsäädännön merkinnän kiinnittämistä koskevien vaatimusten mukainen;

14) *valtuutetulla edustajalla* unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, jolla on hissien toimittajan tai hissien turvakomponentin valmistajan antama toimeksianto hoitaa tämän puolesta tietyt tehtävät;

15) *teknisellä eritelmällä* asiakirjaa, jossa määrätään tekniset vaatimukset, jotka hissien tai hissien turvakomponentin on täytettävä;

16) *markkinoilta poistamisella* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa hissien turvakomponentin asettaminen saataville markkinoilla;

17) *palautusmenettelyllä* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on hissien purkaminen ja turvallinen hävittäminen, sekä kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada hissien toimittajan tai loppukäyttäjän saataville jo asetetut hissien turvakomponentit takaisin;

18) *maahantuojaalla* unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannelle maasta tuotavan hissien turvakomponentin unionin markkinoille;

19) *hissiturvallisuusviranomaisella* Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa;

20) *toiminnanharjoittajalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka tekee hissien huolto-, korjaus- ja muutostöitä;

21) *jakelijalla* muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuojaa, joka asettaa hissien turvakomponentin saataville markkinoilla;

22) *hissitöiden johtajalla* toiminnanharjoittajan nimeämää luonnollista henkilöä, joka vastaa yrityksessä siitä, että hissitöiden tekeminen on tämän lain mukaista, ja jolle pätevydenarvointilaitos on myöntänyt hissipätevyyden;

23) *valtuutetulla tarkastajalla* henkilöä, joka tekee nosto-ovien tarkastustehtäviä ja jonka hissiturvallisuusviranomaisen on hyväksynyt valtuutetuksi tarkastajaksi;

24) *pätevydenarvointilaitoksella* oikeushenkilöä, jonka hissiturvallisuusviranomaisen on hyväksynyt arvioimaan hissipätevyyttä hakevien henkilöiden pätevyyttä;

25) *hissien haltijalla* rakennuksen omistajaa ja sen haltijaa;

26) *valtuutetulla laitoksella* oikeushenkilöä, jonka hissiturvallisuusviranomaisen on hyväksynyt tekemään hissien ja muiden tämän lain soveltamisalaan kuuluvien laitteiden tarkastustehtäviä;

27) *talouden toimijalla* hissien toimittajia sekä hissien turvakomponentin valmistajia, valtuutettuja edustajia, maahantuoja ja jakelijoita;

28) *mallihissillä* hissiä, jonka tekniset asiakirjat osoittavat sen tavan, jolla hissidirektiivin liitteessä I vahvistetut olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset täytetään sellaisten hissien osalta, jotka ovat annetuilla muuttujilla määritellyn mallihissin mukaisia ja joissa käytetään mallihissin kanssa yhdenmukaisia hissien turvakomponentteja.

5 §

Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Jos muussa erityislainsäädännössä on tästä laista poikkeavia säännöksiä hisseihin tai hissien turvakomponentteihin liittyvien vaarojen osalta, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

Vaatimustenmukaisuuden arvointilaitosten akkreditoinnille, markkinavalvonnalle ja kolmannelle maasta tuotavien tuotteiden ulkorajavalvonnalle sekä tuotteiden CE -merkinnälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädetään NLF-asetuksessa.

Sähkötyöturvallisuudesta ja sähkölaitteistojen sähkömagneettisesta yhteensopivuudesta säädetään sähköturvallisuuslaissa (1135/2016).

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27–29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016). Mainittua lakia ei kuitenkaan sovelleta tämän lain kevythissejä, liukuportaita, liukukäytäviä, henkilöpaternosterhisseejä ja nosto-ovia koskevien säännösten noudattamisen valvontaan.

Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta säädetään eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (278/2016).

Työturvallisuutta koskevista vaatimuksista säädetään työturvallisuuslaissa (738/2002).

Kevythissien, liukuportaiden, liukukäytävien ja nosto-ovien markkinoille saattamisesta säädetään eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (1016/2004) ja kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011).

Hissin konehuoneeseen ja pyörästötiloihin johtavista kulkuteistä säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

2 luku

Hissin ja hissien turvakomponentin vaatimustenmukaisuus

6 §

Markkinoille saattaminen, markkinoilla saataville asettaminen ja käyttöönotto

Hissin saa saattaa markkinoille ja ottaa käyttöön vain, jos:

- 1) se täyttää tämän lain vaatimukset;
- 2) se on asianmukaisesti asennettu ja huollettu; ja
- 3) sitä käytetään sille suunniteltuun tarkoitukseen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös hissien turvakomponentin asettamiseen saataville markkinoilla ja käyttöön ottamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mitkä hissien osat ovat hissien turvakomponenteiksi luokiteltavia.

7 §

Olennot terveys- ja turvallisuusvaatimukset

Hissin on täytettävä tässä laissa säädetty olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset, jotta hissi voidaan saattaa markkinoille.

Hissin turvakomponentin on täytettävä tässä laissa säädetty olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset ja hissiin asennettuna sen on mahdollistettava hissien toiminta niin, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.

Hissin kori on suunniteltava ja rakennettava siten, että sen koko ja lujuus vastaavat sille määriteltä suurinta henkilömäärää ja nimelliskuormaa. Korissa on oltava ilmastointiaukkoja lukuun ottamatta täyskorkeat umpinaiset seinät, kiinteä lattia ja katto sekä täyskorkeat ovet. Korin kannattimet on valittava ja suunniteltava niin, että varmistetaan riittävä turvallisuustaso ja että korin putoamisvaara on mahdollisimman pieni. Hissi on suunniteltava ja rakennettava niin, että korin liikkumiseen tarvittavaan tilaan ja hissien koneiston luokse voi päästä vain huoltoa varten ja hätätapauksissa. Hissikoriin johtavat kuilun aukot on varustettava ovilla, joiden mekaaninen lujuus on riittävä suunnitelluissa käyttöolosuhteissa. Hississä on oltava laitteet, jotka estävät korin vapaan putoamisen tai hallitsemattoman liikkeen virran katketessa tai hissien komponenttien vioittuessa. Kori on varustettava kiinteällä kaksisuuntaisella viestintälaitteella, jolla saadaan jatkuva yhteys hissien pelastajaksi sovittuun tahoon. Hissin ja hissien turvakomponentin mukana on toimitettava ohjeet.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hissin ja hissin turvakomponentin olennaisista terveys- ja turvallisuusvaatimuksista.

8 §

Vaatimustenmukaisuusolettama

Hissin ja hissin turvakomponentin katsotaan täyttävän 7 §:ssä tarkoitetut olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, mukainen.

Hissi ja hissin turvakomponentti voi täyttää 7 §:ssä tarkoitetut olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset, vaikkei se olekaan yhdenmukaistettujen standardien mukainen, jos sen vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa luotettavasti.

9 §

Näytteille asettaminen

Vaikka hissi tai hissin turvakomponentti ei täytä 6 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, se voidaan asettaa esille näyttelyssä, messuilla ja esittelyssä, jos samalla selvästi ilmoitetaan, ettei sitä saa saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön ennen kuin se täyttää nämä vaatimukset.

10 §

Rakennuksia ja rakennelmia koskevat vaatimukset

Rakennuksella tai rakennelmalla tehtävästä työstä vastaava henkilön ja hissin toimittajan tulee huolehtia toisilleen tiedottamisesta ja suorittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla hissin asianmukainen toiminta ja turvallinen käyttö varmistetaan.

Hissille tarkoitettussa kuilussa saa olla ainoastaan hissin toimintaa ja turvallisuutta varten tarvittavia putkia, johtoja ja kiinnittimiä.

11 §

Hissin turvakomponentin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Valmistajan on suoritettava hissin turvakomponentille soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valitsemiaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hissin turvakomponentin vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointimenettelyistä.

12 §

Hissin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Hissin toimittajan on suoritettava hissille soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valitsemiaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hissin vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointimenettelyistä.

13 §

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

Hissin toimittajan on laadittava hissin ja valmistajan on laadittava hissin turvakomponentin EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka osoittaa, että hissi ja hissin turvakomponentti täyttävät 7 §:ssä tarkoitetut olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset. EU-va-

timustenmukaisuusvakuutus on laadittava suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla kielellä, jonka hissiturvallisuusviranomainen hyväksyy.

Laatimalla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen hissin toimittaja ottaa vastuun siitä, että hissi on tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukainen ja valmistaja ottaa vastuun siitä, että hissin turvakomponentti on tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukainen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hissin ja hissin turvakomponentin EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta ja sen sisällöstä.

14 §

CE-merkintä

CE-merkintää koskevista yleisistä periaatteista säädetään NLF-asetuksen 30 artiklassa.

Valmistajan on kiinnitettävä tämän lain vaatimukset täyttävään hissin turvakomponenttiin ja hissin toimittajan on kiinnitettävä tämän lain vaatimukset täyttävään hissiin CE-merkintä ennen hissin turvakomponentin tai hissin markkinoille saattamista. Merkintä on kiinnitettävä näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi jokaiseen hissikoriin ja hissin turvakomponenttiin. Jos CE-merkintää ei ole mahdollista kiinnittää hissin turvakomponenttiin, se on kiinnitettävä hissin turvakomponenttiin erottamattomasti kiinnitettyyn kilpeen.

Hissin CE-merkintään on liitettävä sen ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, joka osallistuu johonkin seuraavista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä:

- a) lopputarkastus;
- b) yksikkökohtainen tarkastus;
- c) tuotteiden tai tuotannon taikka täydellinen laadunvarmistus.

Hissin turvakomponentin CE-merkintään on liitettävä sen ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, joka osallistuu johonkin seuraavista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä:

- a) tuotteiden laadunvarmistus;
- b) täydellinen laadunvarmistus;
- c) hissin turvakomponentin tyyppimukaisuus satunnaisten tarkastusten avulla.

Ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron kiinnittää laitos itse tai sen ohjeiden mukaisesti valmistaja, valmistajan valtuutettu edustaja tai hissin toimittaja taikka hissin toimittajan valtuutettu edustaja.

CE -merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroon voidaan liittää muuta tietoa, joka liittyy hissin tai hissin turvakomponentin erityisvaaraan tai -käyttöön.

3 luku

Talouden toimijoiden velvollisuudet

15 §

Hissin toimittajan velvollisuus varmistaa hissin vaatimustenmukaisuus

Hissin toimittajan on varmistettava, että markkinoille saatettava hissi on suunniteltu, valmistettu, asennettu ja testattu 7 §:ssä tarkoitettujen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

Hissin toimittajan on laadittava tekniset asiakirjat ja huolehdittava siitä, että hissille suoritetaan 12 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointi. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä ilmoitettua laitosta. Kun hissin on osoitettu täyttävän olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset, hissin toimittajan on laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä hissiin CE-merkintä.

Hissin toimittajan on säilytettävä tekniset asiakirjat, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tarvittaessa ilmoitetun laitoksen myöntämä EU-tyyppitarkastustodistus, EU-suun-

nittelutarkastustodistus ja laatujärjestelmän hyväksymispäätös kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun hissi on saatettu markkinoille.

Hissin toimittajan on tutkittava vaatimustenvastaiset hissit ja hissejä koskevat valitukset sekä pidettävä niistä kirjaa, silloin kun se katsotaan tarpeelliseksi kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi.

16 §

Hissin toimittajan velvollisuus varmistaa hissin jäljitettävyys sekä ilmoittaa yhteystietonsa

Hissin toimittajan on varmistettava, että hissiin on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka perusteella hissi voidaan tunnistaa.

Hissin toimittajan on ilmoitettava hississä nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai tavaramerkkinsä sekä postiosoitteensa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, jonka kautta hissin toimittajaan saa yhteyden.

17 §

Hissin toimittajan velvollisuus antaa ohjeet

Hissin toimittajan on varmistettava, että hissin mukana on 7 §:ssä tarkoitettujen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten edellyttämät käyttöohjeet suomen tai ruotsin kielellä. Tällaisten ohjeiden ja muiden merkintöjen on oltava selkeitä, ymmärrettäviä ja helpotajuisia.

18 §

Hissin toimittajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin ja ilmoittaa vaarasta

Jos hissin toimittajan on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa hissi ei täytä tämän lain vaatimuksia, hissin toimittajan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin hissin saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi.

Jos hissin toimittaja saa tietoonsa, että hissi aiheuttaa vaaran, hissin toimittajan on välittömästi tiedotettava asiasta niiden EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa hän on saattanut markkinoille hissin, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

19 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa hissin turvakomponentin vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatettava hissin turvakomponentti on suunniteltu ja valmistettu 7 §:ssä tarkoitettujen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on laadittava vaaditut tekniset asiakirjat ja huolehdittava, että hissin turvakomponentille suoritetaan 11 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointi. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä ilmoitettua laitosta. Kun hissin turvakomponentin on osoitettu täyttävän olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset, valmistajan on laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja varmistettava, että se on hissin turvakomponentin mukana sekä kiinnitettävä hissin turvakomponenttiin CE-merkintä.

Valmistajan on säilytettävä tekniset asiakirjat, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tarvittaessa ilmoitetun laitoksen myöntämä EU-tyyppitarkastustodistus ja laatujärjestelmän hyväksymispäätös kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun hissin turvakomponentti on saatettu markkinoille.

20 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon vaatimustenmukaisuus ja testata tuotetta

Valmistajan on varmistettava, että sarjatuotannossa valmistettu hissien turvakomponentti on tämän lain vaatimusten mukainen. Valmistajan on otettava huomioon muutokset hissien turvakomponentin suunnittelussa tai ominaisuuksissa ja muutokset yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä, joiden mukaisia hissien turvakomponentin ilmoitetaan olevan.

Valmistajan on silloin, kun se katsotaan kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi tarpeelliseksi, tehtävä testejä markkinoilla saataville asetetuille hissien turvakomponenteille ja tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset hissien turvakomponentit ja hissien turvakomponenttien palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille ja hissien toimittajille tällaisesta toiminnasta.

21 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa hissien turvakomponentin jäljitettävyyden ja ilmoittaa yhteystietonsa

Valmistajan on varmistettava, että hänen markkinoille saattamansa hissien turvakomponenttiin on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka perusteella hissien turvakomponentti voidaan tunnistaa. Jos vaaditut tiedot eivät mahdu hissien turvakomponenttiin, on tiedot esitettävä turvakomponenttiin erottamattomasti kiinnitetyssä kilvessä.

Valmistajan on ilmoitettava hissien turvakomponentissa tai, jos se ei ole mahdollista, turvakomponenttiin erottamattomasti kiinnitetyssä kilvessä nimensä, rekisteröity tuotemimensä tai tavaramerkkinsä sekä postiosoitteensa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, jonka kautta valmistajaan saa yhteyden.

22 §

Valmistajan velvollisuus antaa ohjeet

Valmistajan on varmistettava, että hissien turvakomponentin mukana on tämän lain 7 §:ssä tarkoitettujen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten edellyttämät käyttöohjeet suomen tai ruotsin kielellä. Tällaisten ohjeiden ja muiden merkintöjen on oltava selkeitä, ymmärrettäviä ja helppotajuisia.

23 §

Valmistajan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin ja ilmoittaa vaarasta

Jos valmistajan on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa hissien turvakomponentti ei täytä tämän lain vaatimuksia, valmistajan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin hissien turvakomponentin saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä hissien turvakomponentin palautusmenettely.

Jos hissien turvakomponentti aiheuttaa vaaran, valmistajan on välittömästi tiedotettava asiasta niiden EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa valmistaja on asettanut hissien turvakomponentin saataville markkinoilla, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

24 §

Valtuutetun edustajan velvollisuudet

Valmistaja tai hissien toimittaja voi nimittää kirjallisella toimeksiannolla valtuutetun edustajan.

Valtuutetun edustajan hoidettavaksi ei saa antaa 15 §:n 1 momentissa tai 19 §:n 1 momentissa säädettyjä velvollisuuksia eikä 15 §:n 2 momentissa tai 19 §:n 2 momentissa tarkoitettuja teknisten asiakirjojen laatimisvelvollisuuksia.

Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajalta tai hissien toimittajalta saadussa toimeksiannossa eriteltyt tehtävät. Toimeksiannon on oikeutettava valtuutettu edustaja pitämään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tarvittaessa valmistajan tai hissien toimittajan laatujärjestelmään liittyvä hyväksymispäätös ja tekniset asiakirjat hissiturvallisuusviranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun hissien turvakomponentti tai hissi on saatettu markkinoille.

25 §

Maahantuojaan velvollisuus varmistua hissien turvakomponentin vaatimustenmukaisuudesta ja asiakirjojen laatimisesta sekä velvollisuus ilmoittaa vaarasta

Maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan vaatimuksenmukaisia hissien turvakomponentteja.

Ennen hissien turvakomponentin saattamista markkinoille maahantuojaan on varmistettava, että:

- 1) valmistaja on suorittanut 11 §:ssä tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden arvioinnin;
- 2) valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat;
- 3) hissien turvakomponenttiin on kiinnitetty CE-merkintä;
- 4) hissien turvakomponentin mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus;
- 5) vaaditut asiakirjat ja ohjeet ovat suomeksi tai ruotsiksi;
- 6) valmistaja on noudattanut 21 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Jos maahantuojaan on syytä epäillä, että hissien turvakomponentti ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hän ei saa saattaa hissien turvakomponenttia markkinoille ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos hissien turvakomponenttiin liittyy vaara, maahantuojaan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja hissiturvallisuusviranomaiselle.

26 §

Maahantuojaan velvollisuus säilyttää ja toimittaa asiakirjoja

Maahantuojaan on pidettävä kymmenen vuoden ajan hissien turvakomponentin markkinoille saattamisesta EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös ja tarvittaessa ilmoitetun laitoksen myöntämä EU-tyypitarkastustodistus ja laatujärjestelmän hyväksymispäätös hissiturvallisuusviranomaisen saatavilla ja annettava tekniset asiakirjat pyynnöstä kyseiselle viranomaiselle.

27 §

Maahantuojaan velvollisuus ilmoittaa yhteystietonsa

Maahantuojaan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai tavaramerkkinsä sekä postiosoitteensa mahdollista yhteydenottoa varten joko hissien turvakomponentissa tai, jos se ei ole mahdollista, hissien turvakomponentin pakkauksessa tai hissien turvakomponentin mukana olevassa asiakirjassa.

28 §

Maahantuojaan velvollisuus varmistaa hissien turvakomponenttien ohjeet

Maahantuojaan on varmistettava, että hissien turvakomponenttiin liitetään 22 §:ssä tarkoitettut ohjeet suomeksi tai ruotsiksi.

29 §

Maahantuojaan velvollisuus varmistaa hissien turvakomponenttien varastointi- ja kuljetusolosuhteet

Maahantuojaan on varmistettava, ettei hissien turvakomponenttien vaatimustenmukaisuus vaarannu hänen vastuullaan olevan varastoinnin tai kuljetuksen aikana.

30 §

Maahantuojaan velvollisuus testata hissien turvakomponentteja

Maahantuojaan on silloin, kun se katsotaan kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi tarpeelliseksi, tehtävä testejä markkinoilla saataville asetetuille hissien turvakomponenteille ja tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset hissien turvakomponentit ja hissien turvakomponenttien palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille ja hissien toimittajille tällaisesta toiminnasta.

31 §

Maahantuojaan velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin ja ilmoittaa vaarasta

Jos maahantuojaan on syytä epäillä, että hänen markkinoille saattamansa hissien turvakomponentti ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, on hänen välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin hissien turvakomponenttien saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai järjestettävä hissien turvakomponenttien palautusmenettely.

Jos hissien turvakomponentti aiheuttaa vaaran, maahantuojaan on välittömästi tiedotettava asiasta niiden EU-jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa maahantuoja on asettanut hissien turvakomponentteja saataville markkinoilla ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

32 §

Jakelijan velvollisuus varmistaa hissien turvakomponenttien vaatimustenmukaisuudesta ja sitä koskevista asiakirjoista sekä velvollisuus ilmoittaa vaarasta

Asettaessaan hissien turvakomponenttien saataville markkinoilla jakelijan on noudatettava asiaankuuluvaa huolellisuutta tämän lain vaatimusten suhteen.

Ennen hissien turvakomponenttien asettamista saataville markkinoilla jakelijan on varmistettava, että:

- 1) valmistaja on laatinut vaaditut tekniset asiakirjat;
- 2) hissien turvakomponentissa on CE-merkintä;
- 3) hissien turvakomponenttien mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus;
- 4) vaaditut asiakirjat ja ohjeet ovat suomeksi tai ruotsiksi;
- 5) valmistaja on noudattanut 21 §:ssä säädettyjä vaatimuksia;
- 6) maahantuoja on noudattanut 27 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että hissien turvakomponentti ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, hän ei saa asettaa hissien turvakomponenttia saataville markkinoilla ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Jos hissien turvakomponenttiin liittyy vaara,

jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja hissiturvallisuusviranomaiselle.

33 §

Jakelijan velvollisuus varmistaa hissien turvakomponentin varastointi- ja kuljetusolosuhteet

Jakelijan on varmistettava, ettei hissien turvakomponentin vaatimustenmukaisuus vaarannu hänen vastuullaan olevan varastoinnin tai kuljetuksen aikana.

34 §

Jakelijan velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin ja ilmoittaa vaarasta

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että hänen markkinoille saataville asettamansa hissien turvakomponentti ei täytä tämän lain vaatimuksia, jakelijan on varmistettava, että asiassa ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin hissien turvakomponentin saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi.

Jos hissien turvakomponentti aiheuttaa vaaran, jakelijan on välittömästi tiedotettava asiasta niiden EU-jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa jakelija on asettanut hissien turvakomponentteja saataville markkinoilla, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

35 §

Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan

Maahantuoja ja jakelijalla on samat velvollisuudet kuin valmistajalla, jos ne saattavat hissien turvakomponentin markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttavat jo markkinoille saatettua hissien turvakomponenttia tavalla, joka voi vaikuttaa tämän lain vaatimusten täyttymiseen.

4 luku

Hissialan työt

36 §

Hissityön määritelmä

Hissityöllä tarkoitetaan tässä laissa hissien huolto-, korjaus- ja muutostöitä.

Uuden hissien asentaminen ei ole tässä laissa tarkoitettua hissityötä.

Hissityöksi ei myöskään katsota hissien purkutyötä, jos hissi on tehty luotettavasti ja asianmukaisesti jännitteettömäksi ja hissien kori ja vastapaino ovat laskettuina hissikuilun pohjalle.

37 §

Hissiturvallisuuden taso

Hissi on huollettava ja korjattava, sille tehtävät muutostyöt on suunniteltava ja tehtävä sekä hissistä on käytettävä niin, että:

- 1) kenenkään hengelle, terveydelle tai omaisuudelle ei aiheudu vaaraa;
- 2) hissistä ei sähköisesti tai sähkömagneettisesti aiheudu kohtuutonta häiriötä;
- 3) hissien toiminta ei helposti häiriinny sähköisesti tai sähkömagneettisesti.

Hisseihin sovelletaan, mitä sähköturvallisuuslaissa säädetään sähkölaitteiden ja sähkölaitteistojen sähkömagneettisesta yhteensopivuudesta.

38 §

Hissityön edellytykset

Hissityön tekeminen edellyttää, että:

- 1) toiminnanharjoittaja on nimennyt hissitöitä varten hissitöiden johtajan, jolla on 46 §:ssä tarkoitettu hissipätevyys;
- 2) itsenäisesti hissitöitä tekevällä ja valvovalla luonnollisella henkilöllä on 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu riittävä ammattitaito;
- 3) toiminnanharjoittajan käytössä on töiden tekemisen kannalta tarpeelliset työvälineet sekä hissiturvallisuutta ja sähköturvallisuutta koskevat säännökset ja määräykset; sekä
- 4) toiminnanharjoittaja on tehnyt hissiturvallisuusviranomaiselle 42 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen hissitöistä.

39 §

Hissitöiden johtajan tehtävät

Hissitöiden johtaja vastaa siitä, että hissityö täyttää 37 §:ssä säädetty turvallisuusvaatimukset.

Hissitöiden johtajan on huolehdittava siitä, että:

- 1) hissitöissä noudatetaan tätä lakia;
- 2) hissityön tuloksena hissi on hissiin tehdyn työn osalta tämän lain vaatimusten mukainen;
- 3) hissitöitä tekevät henkilöt ovat ammattitaitoisia ja riittävästi opastettuja tehtäviinsä.

40 §

Hissitöiden johtajana toimimisen edellytykset

Hissitöiden johtajalla tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään. Toiminnanharjoittajan on annettava hissitöiden johtajalle riittävät mahdollisuudet johtaa ja valvoa hissitöitä.

Hissitöiden johtajan tulee olla hissityön harjoittaja tai toiminnanharjoittajan palveluksessa oleva henkilö.

Hissitöiden johtajan on tunnettava kulloinkin voimassa olevat hissi- ja sähköturvallisuutta koskevat vaatimukset ja ylläpidettävä ammattitaitoaan.

41 §

Hissitöiden johtajan nimeäminen

Toiminnanharjoittajan on nimettävä hissitöiden johtaja ennen toiminnan aloittamista.

Uusi hissitöiden johtaja on nimettävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hissitöiden johtaja vaihtuu tai on estynyt hoitamasta tehtäväänsä muuten kuin lyhytaikaisen poissaolon vuoksi.

Sama henkilö saa olla nimettynä enintään kolmen toiminnanharjoittajan hissitöiden johtajaksi samanaikaisesti.

Ilmoitus hissiturvallisuusviranomaiselle ja muutoksista ilmoittaminen

Toiminnanharjoittajan on valvontaa varten tehtävä ilmoitus hissiturvallisuusviranomaiselle ennen hissityön aloittamista.

Hissiturvallisuusviranomaiselle tehtävästä ilmoituksesta on käytävä ilmi toiminnanharjoittajaa, toimipaikkoja ja nimettyä hissitöiden johtajaa koskevat tiedot. Ilmoituksessa on selvitettävä, että 38 §:n 1–3 kohdissa säädetty hissityön edellytykset ja 40 §:n 2 momentissa säädetty hissitöiden johtajana toimimisen edellytys sekä 46 §:ssä säädetty hissitöiden johtajan pätevyysvaatimus täyttyvät. Ilmoitukseen on liitettävä hissitöiden johtajaksi nimetyn henkilön suostumus.

Tässä pykälässä säädettyissä asioissa sekä muissa toiminnan kannalta oleellisissa asioissa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava hissiturvallisuusviranomaiselle kuukauden kuluessa muutoksesta.

Hissiturvallisuusviranomaisen rekisteri ja julkinen tietopalvelu

Hissiturvallisuusviranomaisen pitää toiminnanharjoittajista, valtuutetuista tarkastajista, valtuutetuista laitoksista ja pätevyysarviointilaitoksista rekisteriä näiden toiminnan valvontaa varten sekä sen varmistamiseksi, että hissityöpalveluja tarvitsevat voivat varmistua toiminnan asianmukaisuudesta. Rekisteriin merkityt tiedot on poistettava viipymättä, kun ne eivät ole enää tarpeen toiminnan valvontaa varten.

Rekisteriin merkitään toiminnanharjoittajista:

- 1) luonnollisen henkilön nimi, henkilötunnus, toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot;
- 2) oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot;
- 3) hissitöiden johtajan nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot;
- 4) rekisteröintitunnus;
- 5) toiminnanharjoittajalle ja hissitöiden johtajalle 76 §:n nojalla määrätty seuraamus.

Rekisteriin merkitään valtuutetusta tarkastajasta:

- 1) luonnollisen henkilön nimi, henkilötunnus, toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot;

2) valtuutuksen laajuus;

3) rekisteröintitunnus;

4) valtuutetun tarkastajan hyväksymisen peruuttaminen.

Rekisteriin merkitään valtuutetuista laitoksista ja pätevyysarviointilaitoksista:

- 1) toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot;

2) valtuutuksen laajuus;

3) rekisteröintitunnus;

4) laitoksen hyväksymisen peruuttaminen;

- 5) laitoksen alihankkijan nimi, henkilötunnus, toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, pätevyysalue, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, hissiturvallisuusviranomaisen voi sähköisen tietoverkon kautta julkaista tiedon 42 §:n mukaisen ilmoituksen tehneen toiminnanharjoittajan nimes-

tä, toimipaikan osoitteesta, yritys- ja yhteisötunnuksesta, rekisteröintitunnuksesta ja hissitöiden johtajan nimestä sekä valtuutetun tarkastajan nimestä, valtuutetun laitoksen ja pätevyysarviointilaitoksen toiminimestä, toimipaikan osoitteesta, yritys- ja yhteisötunnuksesta, rekisteröintitunnuksesta ja valtuutuksen laajuudesta (*julkinen tietopalvelu*). Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakupeusteena rekisteröidyn toiminnanharjoittajan nimeä tai toiminnanharjoittajan toiminta-aikeutta tai hissitöiden johtajan nimeä tai kuntaa. Hissiturvallisuusviranomaisen tulee poistaa toiminnanharjoittajaa ja hissitöiden johtajaa koskevat tiedot välittömästi julkisesta tietopalvelusta, jos toiminnanharjoittaja tai hissitöiden johtaja on lopettanut toimintansa tai jos hissiturvallisuusviranomaisen on kieltänyt toiminnanharjoittajan tai hissitöidenjohtajan toiminnan. Hissiturvallisuusviranomaisen tulee poistaa valtuutettua tarkastajaa, valtuutettua laitosta ja pätevyysarviointilaitosta koskevat tiedot välittömästi julkisesta tietopalvelusta, kun hyväksyminen on peruutettu tai toiminta on lopetettu.

44 §

Hissityöturvallisuus

Hissityöhön sekä uuden hissin asentamiseen sovelletaan, mitä sähköturvallisuuslain 4 luvussa säädetään sähkötyöturvallisuudesta.

Hissityössä sekä uuden hissin asentamisessa on sähköstä aiheutuvien vaarojen lisäksi otettava huomioon, mitä työturvallisuudesta säädetään työturvallisuuslaissa.

45 §

Hissityötä tekevän ammatilliset perusvaatimukset

Kaikkien hissityötä ja uuden hissin asentamistyötä tekevien henkilöiden tulee olla tehtävään opastettuja ja hissiturvallisuutta, sähköturvallisuutta ja työturvallisuutta koskeviin vaatimuksiin perehtyneitä.

Edellä 38 §:n 2 kohdassa tarkoitettulla itsenäisesti hissitöitä tekevällä tai valvovalla on oltava hissitöihin soveltuva ammatillinen tutkinto tai koulutus ja vähintään puolen vuoden pituinen riittävän laaja-alainen työkokemus hissitöistä taikka kolmen vuoden työkokemus hissitöistä ja riittävät alan perustiedot.

46 §

Hissipätevyys

Hissipätevyys oikeuttaa toimimaan hissitöiden johtajana hissien huolto-, korjaus- ja muutostöissä, sisältäen hissitöissä tarvittavat sähkötyöt. Hissipätevyyttä vaaditaan myös henkilöpaternosterhissien, kevythissien, liukuportaiden ja liukukäytävien huolto- ja korjaustöissä sekä muutostöissä.

Hissipätevyyteen vaaditaan hyväksytysti suoritettu hissiturvallisuustutkinto sekä:

1) soveltuva tekniikan alan korkeakoulututkinto, insinöörin tai teknikon tutkinto tai soveltuva hissialan ammattitutkinto ja tutkinnon suorittamisen jälkeen vähintään kahden vuoden pituinen riittävän laaja-alainen hissien huolto-, korjaus- ja muutostöiden johtamiseen perehdyttävä työkokemus; tai

2) soveltuva sähköalan perustutkinto ja tutkinnon suorittamisen jälkeen vähintään kolmen vuoden pituinen riittävän laaja-alainen hissien huolto-, korjaus- ja muutostöiden johtamiseen perehdyttävä työkokemus.

Ennen pätevyysvaatimuksena edellytettyä koulutusta saadusta työkokemuksesta voidaan ottaa huomioon hissipätevyyttä koskevaa todistusta annettaessa puolet, kun työkokemus on riittävän laaja-alaisesti hissitöihin perehdyttävää.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 2 momentissa tarkoitetun soveltuvan tutkinnon tai sitä täydentävän koulutuksen oppisisällöstä.

47 §

Hissiturvallisuustutkinto

Hissiturvallisuustutkinnolla tarkoitetaan tutkintoa, jolla osoitetaan hissitöiden turvallisuuteen liittyvien säännösten, määräysten ja ohjeiden tuntemus.

Hissiturvallisuusviranomainen vahvistaa tutkintovaatimukset sekä tutkintotodistuksen sisällön ja muodon. Lisäksi hissiturvallisuusviranomainen huolehtii tutkintojen järjestämisestä sekä valvoo tutkintojen tasoa ja arvostelua.

48 §

Pätevyystodistukset

Hissipätevyyttä hakevan henkilön kelpoisuuden arvioi ja pätevyystodistuksen antaa pätevyysdenarvointilaitos. Pätevyysdenarvointilaitoksen on annettava pätevyystodistus henkilölle, joka täyttää tässä laissa hissipätevyydelle säädetty vaatimukset.

Pätevyystodistusta on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun hissiturvallisuustutkinto on suoritettu.

Pätevyysdenarvointilaitoksen on pyynnöstä annettava todistus Suomessa harjoitetusta hissialan ammattitoiminnasta.

49 §

Ulkomailla hankittu koulutus ja työkokemus

Pätevyysdenarvointilaitoksen tulee pätevyystodistusta myöntäessään ottaa huomioon ulkomailla saatu koulutus ja ulkomailla hankittu hissialan työkokemus. Päätöksenteon tueksi tarvittavan lausunnon pyytämisestä yliopistolta, korkeakoululta tai muulta oppilaitokselta säädetään ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1384/2015) 4 §:n 2 momentissa.

Pätevyysdenarvointilaitos voi arvioida henkilön kelpoisuuden myös ulkomaisen pätevyystodistuksen tai vastaavan asiakirjan avulla.

Pätevyysdenarvointilaitoksen tulee pätevyystodistuksia myöntäessään noudattaa ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa säädettyjä vaatimuksia. Milloin pätevyystodistusta haetaan ammattikokemuksen perusteella, pätevyysdenarvointilaitos myöntää pätevyystodistuksen hissitöissä hankitun työkokemuksen mukaisessa laajuudessa.

5 luku

Hissin huoltaminen, korjaaminen ja muutostyöt

50 §

Hissin huoltaminen

Hissin haltijan on huolehdittava siitä, että hissien pysymiseksi jatkuvasti turvallisena laaditaan huolto-ohjelma hissien huoltamiseksi määrävälein. Hissin haltija vastaa myös siitä, että huolto-ohjelmaa noudatetaan.

Huolto-ohjelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon hissien käyttömäärästä, käyttöympäristöstä ja hissityypistä aiheutuvat tarpeet.

Hissin huollossa on:

- 1) varmistettava hissien turvalaitteiden toiminta ja hissien yleiskunto;

- 2) tehtävä tarpeelliset huollot, säädöt ja puhdistukset;
- 3) merkittävä huoltopäiväkirjaan huoltokäynnit huoltotoimenpiteineen sekä hississä esiintyneet viat ja niiden korjaaminen päivämäärineen.

51 §

Hissin korjaaminen

Hissin haltijan on huolehdittava siitä, että havaitut viat ja puutteet korjataan riittävän nopeasti.

Hissiä korjattaessa saa noudattaa hissien rakentamisaikana voimassa olleita vaatimuksia ottaen kuitenkin huomioon myöhemmin takautuvasti annetut hissiä koskevat säännökset.

Korjaamisella tarkoitetaan hissien tai hissien osien korjaamista alkuperäistä vastaavaksi tai hissien osien vaihtamista alkuperäistä vastaavaan.

52 §

Hissin muutostyöt

Hissien muutostöissä on laitekokonaisuuksia uusittaessa noudatettava 2 luvun vaatimuksia.

Muutostyöllä tarkoitetaan hissien osien tai isomman laitekokonaisuuden korvaamista alkuperäisestä poikkeavalla osalla tai rakenteella.

53 §

Turvallisuuden varmistaminen hissien huolto-, korjaus- ja muutostöissä

Hissien huolto-, korjaus- ja muutostöitä tehtäessä on noudatettava varovaisuutta ja huolehdittava, ettei hissistä aiheudu vaaraa töiden aikana.

Hissien huolto-, korjaus- ja muutostyöt eivät saa heikentää hissien turvallisuutta.

54 §

Nosto-oven huolto- ja kunnossapitovelvoite sekä huolellisuusvelvollisuus

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun nosto-oven haltijan on huolehdittava siitä, että nosto-ovi pidetään säännöllisellä huollolla ja kunnossapidolla turvallisena sen käyttäjiänsä ajan. Vikaantumisen, vaurioitumisen tai kulumisen aiheutuva vaara tulee poistaa. Ohjauksen ja turvalaitteiden tulee toimia virheettömästi.

Nosto-oven haltijan on varmistettava, että nosto-ovesta ei aiheudu vaaraa kenenkään hengelle, terveydelle tai omaisuudelle.

55 §

Hissistä pelastaminen

Hissien haltijan on huolehdittava siitä, että matkustajien pelastaminen kerrosten väliin jääneestä korista tapahtuu turvallisesti ja riittävän nopeasti.

Hissin tarkastaminen

56 §

Määräaikaistarkastus

Käytössä olevalle hissille, muulle kuin yksityiskäytössä olevalle kevythissille, liukuportaalille ja liukukäytävälle on tehtävä määräaikaistarkastus ensimmäisen kerran kahden vuoden aikana käyttöönotosta. Sen jälkeen laite on tarkastettava joka toinen vuosi. Henkilöpaternosterhissille määräaikaistarkastus on tehtävä joka toinen vuosi.

Hissin ja muun 1 momentissa tarkoitetun laitteen haltijan on huolehdittava siitä, että hissille ja laitteelle tehdään määräaikaistarkastus.

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitetulle nosto-ovelle, jonka nostokorkeus on suurempi kuin 2,9 metriä, on tehtävä määräaikaistarkastus ensimmäisen kerran neljän vuoden aikana käyttöönotosta. Sen jälkeen nosto-ovi on tarkastettava neljän vuoden välein. Nosto-oven haltijan on huolehdittava siitä, että määräaikaistarkastus tehdään.

Hissin, henkilöpaternosterhissin, kevythissin, liukuportaan, liukukäytävän ja nosto-oven määräaikaistarkastuksen suorittaa valtuutettu laitos. Nosto-oven määräaikaistarkastuksen saa suorittaa valtuutetun laitoksen lisäksi valtuutettu tarkastaja.

57 §

Varmennustarkastus

Kevythissille, liukuportaalille ja liukukäytävälle on tehtävä varmennustarkastus kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta. Varmennustarkastus on uusittava, jos laite siirretään uuteen käyttöpaikkaan.

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitetulle nosto-ovelle, jonka nostokorkeus on suurempi kuin 2,9 metriä, on tehtävä varmennustarkastus kuuden kuukauden kuluessa käyttöönotosta. Varmennustarkastus on uusittava, jos nosto-ovi siirretään uuteen käyttöpaikkaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun laitteen haltijan ja 2 momentissa tarkoitetun nosto-oven haltijan on huolehdittava siitä, että laitteelle ja nosto-ovelle tehdään varmennustarkastus.

Kevythissin, liukuportaan, liukukäytävän ja nosto-oven varmennustarkastuksen tekee valtuutettu laitos. Nosto-oven varmennustarkastuksen saa tehdä myös valtuutettu tarkastaja.

58 §

Määräaikaistarkastuksen ja varmennustarkastuksen sisältö

Määräaikaistarkastuksessa tulee riittävässä laajuudessa varmistua siitä, että:

- 1) hissien käyttö on turvallista;
- 2) hissien huolto-ohjelma on hissille soveltuva ja sitä on noudatettu;
- 3) hissien huoltoon tarvittavat välineet, piirustukset, kaaviot ja ohjeet ovat käytettävissä;

- 4) hissien muutostöistä on asianmukaiset tarkastuspöytäkirjat.

Varmennustarkastuksessa tulee riittävässä laajuudessa varmistua siitä, että:

- 1) laitteen asennuksessa on turvallisuusnäkökohdat otettu huomioon;
- 2) laite toimii turvallisuuden kannalta moitteettomasti;
- 3) laitteen huoltoon tarvittavat välineet, piirustukset, kaaviot ja ohjeet ovat käytettävissä.

59 §

Tarkastuspöytäkirja

Tarkastuksesta tulee laatia hissin haltijan käyttöön tarkastuspöytäkirja.

Tarkastuspöytäkirjasta tulee käydä ilmi hissin yksilöintitiedot ja käytön turvallisuutta vähentävät viat ja puutteet sekä tarkastajan nimi.

60 §

Tarkastustarra

Kun hissin turvallisuus on tarkastuksessa varmistettu, tarkastajan on kiinnitettävä tarkastustarra näkyville hissin koriin.

Tarkastustarrasta on käytävä ilmi hissin yksilöintitiedot, milloin hissi on tarkastettu ja milloin se viimeistään tulee tarkastaa seuraavan kerran. Tarkastajan on allekirjoitettava tarkastustarra.

61 §

Vakava puute

Jos tarkastuksessa havaitaan hississä olevan vakavia puutteita, tarkastajan on määrättävä tarkastuksen kohteena oleva hissi tarkastettavaksi uudelleen. Uusintatarkastus on suoritettava kolmen kuukauden kuluessa tarkastusmääräyksen antamisesta.

62 §

Välittömän vaaran aiheuttava vika

Jos tarkastuksessa havaitaan, että hissin käyttö aiheuttaa välittömän vaaran, tarkastajan on ilmoitettava siitä kirjallisesti hissin haltijalle sekä kehotettava häntä lopettamaan hissin käyttö ja erottamaan hissi sähköverkosta. Tarvittaessa tarkastaja voi erottaa hissin sähköverkosta. Tarkastajan on lähetettävä ilmoituksesta jäljennös hissiturvallisuusviranomaiselle, jonka on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Tarkastajan on määrättävä tarkastuksen kohteena oleva hissi tarkastettavaksi uudelleen. Uusintatarkastus on suoritettava kolmen kuukauden kuluessa välittömän vaaran aiheuttaneen vian poistamisesta.

63 §

Muutostöiden tarkastaminen

Hissin haltijan on huolehdittava siitä, että hissiin tehty merkittävät muutostyöt tarkastetaan tarvittavassa laajuudessa käyttäen 12 §:ssä tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä ennen kuin hissi otetaan uudelleen käyttöön. EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksen antamista ja CE-merkintää koskevia vaatimuksia ei sovelleta. Muutostyöt tarkastaa valtuutettu laitos.

Henkilöpaternosterhissin, kevythissin, liukuportaan ja liukukäytävän merkittävät muutostyöt on tarkastettava 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua varmennustarkastusta vastaavassa laajuudessa. Edellä tarkoitettun laitteen haltijan on huolehdittava siitä, että tarkastus tehdään.

Vähäisten muutostöiden vaatimustenmukaisuuden varmentaa työstä vastaava toiminnanharjoittaja. Muutostyöt tarkastetaan seuraavan määräaikaistarkastuksen yhteydessä. Sitä varten muutostöitä tekevän toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että hissin asiakirjoihin liitetään tarvittavat tiedot ja pöytäkirjat suoritetuista kokeista ja mittauksista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hissiin tehtävän merkittävän muutostyön tarkastusmenettelyistä.

7 luku

Valtuutettu laitos, valtuutettu tarkastaja ja pätevyysarviointilaitos

64 §

Valtuutetun laitoksen, valtuutetun tarkastajan ja pätevyysarviointilaitoksen hyväksyminen

Hissiturvallisuusviranomaisen hyväksyy hakemuksesta valtuutetun laitoksen, valtuutetun tarkastajan ja pätevyysarviointilaitoksen varmistuttuaan, että hyväksymisen edellytykset täyttyvät.

Hyväksymispäätöksessä määritellään laitoksen ja valtuutetun tarkastajan pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Päätös voidaan antaa määräajaksi tai toistaiseksi voimassa olevana. Valtuutetun tarkastajan hyväksyminen on voimassa enintään viisi vuotta kerrallaan.

65 §

Valtuutetun laitoksen ja pätevyysarviointilaitoksen hyväksymisen edellytykset

Valtuutetun laitoksen ja pätevyysarviointilaitoksen hyväksymisen edellytyksenä on, että:

1) laitos on tarkastustehtäviä ja pätevyysarviointitehtäviä koskevassa toiminnassa riippumaton ja puolueeton;

2) laitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jolla on hyvä tekninen ja ammatillinen koulutus sekä riittävän laaja-alainen kokemus toimintaan perehdyttävissä tehtävissä;

3) laitoksen tarkastuksista vastaavalla henkilöllä on 46 §:n tarkoittama hissipätevyys ja laitoksen tarkastajat täyttävät 45 §:n 2 momentissa tarkoitetut itsenäisen työskentelyn edellytykset;

4) laitoksella on käytössään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

5) laitoksella on puolueettomasti arvioitu ja valvottu järjestelmä, jolla toiminnan laatu varmistetaan hissiturvallisuuden osalta, sekä asianmukaiset ohjeet toimintaa ja sen seuranta varten;

6) laitoksella on toiminnan laajuus ja luonne huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus toiminnasta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi.

Valtuutetuksi laitokseksi ja pätevyysarviointilaitokseksi hyväksymistä hakevan on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (*FINAS-akkreditointipalvelu*) tai muun akkreditointielinten vastavuoroiseen tunnustamissopimukseen kuuluvan akkreditointielimen akkreditoinilla täyttävänsä 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Valtuutettu laitos ja pätevyysarviointilaitos voi käyttää ulkopuolisia testaus-, tarkastus- ja muita palveluja arviointitehtävien osatoimenpiteiden tekemiseksi. Tällöin laitoksen on huolehdittava, että kyseisen palvelun suorittaja täyttää vastaavasti 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Laitos vastaa alihankkijalla teettämästään työstä.

66 §

Valtuutetun tarkastajan hyväksymisen edellytykset

Valtuutetun tarkastajan hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) tarkastaja on tarkastustehtäviä koskevassa toiminnassa riippumaton ja puolueeton;
- 2) tarkastajalla on riittävä ammattitaito ja kokemus sekä sähköturvallisuuslain tarkoittama sähköpätevyys 1–3;
- 3) tarkastajalla on käytössään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 4) tarkastaja osoittaa luotettavasti, miten hän varmistaa toimintansa laadun turvallisuuden osalta;
- 5) tarkastajalla on toiminnan laajuus ja luonne huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus toiminnasta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi.

67 §

Laitoksen ja valtuutetun tarkastajan velvollisuudet

Valtuutetun laitoksen ja pätevyysarviointilaitoksen henkilökunta sekä valtuutettu tarkastaja toimivat tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla.

Valtuutetun laitoksen, pätevyysarviointilaitoksen ja valtuutetun tarkastajan tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimia yhteistyössä toimialansa muiden laitosten ja valtuutettujen tarkastajien kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Valtuutetun laitoksen, pätevyysarviointilaitoksen ja valtuutetun tarkastajan on annettava hissiturvallisuusviranomaiselle vuosittain kertomus toiminnastaan.

Valtuutetun laitoksen, pätevyysarviointilaitoksen ja valtuutetun tarkastajan on ilmoitettava hissiturvallisuusviranomaiselle kaikista muutoksista, joilla on vaikutusta hyväksymisen edellytysten täyttymiseen.

Pätevyysarviointilaitoksen on pyydettäessä luovutettava tietoja myöntämistään pätevyystodistuksista. Myönnettyistä pätevyystodistuksista arviointilaitos voi julkaista luetteloa.

Valtuutetun laitoksen, pätevyysarviointilaitoksen ja valtuutetun tarkastajan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, hallintolaissa (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

68 §

Laitoksen ja valtuutetun tarkastajan hyväksymisen peruuttaminen

Jos pätevyysarviointilaitos, valtuutettu laitos tai valtuutettu tarkastaja taikka laitoksen 65 §:n 3 momentissa tarkoitettu alihankkija toimii säännösten tai määräysten vastaisesti taikka ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai noudata asetettuja ehtoja ja rajoituksia, hissiturvallisuusviranomaisen on asetettava laitokselle tai valtuutetulle tarkastajalle riittävä määräaika asian korjaamiseksi.

Hissiturvallisuusviranomaisen on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos laitos tai valtuutettu tarkastaja ei ole korjannut puutteita, rikkomuksia tai laiminlyöntejä asetetussa määräajassa taikka se ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä.

69 §

Hyväksymishakemusta koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtuutetuksi laitokseksi, pätevyysarviointilaitokseksi ja valtuutetuksi tarkastajaksi hyväksymistä koskevan hakemuksen sisällöstä.

8 luku

Valvonta

70 §

Valvonnan ylin ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle.

71 §

Valvontaviranomainen

Hissiturvallisuusviranomainen valvoo tämän lain noudattamista.

72 §

Hissiturvallisuusviranomaisen oikeus saada tietoja

Hissiturvallisuusviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot talouden toimijalta, toiminnanharjoittajalta, hissien haltijalta, valtuutetulta laitokselta, valtuutetulta tarkastajalta sekä pätevyysarviointilaitokselta.

73 §

Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä

Talouden toimijan, toiminnanharjoittajan ja hissien haltijan on pyynnöstä luovutettava hissiturvallisuusviranomaiselle 72 §:ssä tarkoitetut tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla kielellä, jonka hissiturvallisuusviranomainen hyväksyy, sekä muutoinkin tehtävä hissiturvallisuusviranomaisen kanssa yhteistyötä hissien ja hissien turvakomponenttien aiheuttamien vaarojen poistamiseksi.

Talouden toimijan on pyynnöstä esitettävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tunnistetiedot:

- 1) kaikista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille hissien turvakomponentin;
- 2) kaikista talouden toimijoista, joille se on toimittanut hissien turvakomponentin.

Talouden toimijan on voitava esittää 2 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun sille on toimitettu hissien turvakomponentti, ja kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun se on toimittanut hissien turvakomponentin edelleen.

74 §

Tiedonsaanti viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Hissiturvallisuusviranomaisella on oikeus salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada esitutinnan tai valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja toiselta viranomaiselta.

Hissiturvallisuusviranomaisen saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvon-
nassa saamia tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammatti-
salaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista:

- 1) syyttäjälle syyteharkintaa varten ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen ehkäisemi-
seksi tai selvittämiseksi;
- 2) pelastusviranomaiselle ja työsuojeluviranomaiselle, jos tiedon luovuttaminen on vi-
ranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta välttämätöntä;
- 3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Eu-
roopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan
velvoitteen täyttämiseksi.

75 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Hissiturvallisuusviranomaisella on oikeus tämän lain noudattamisen valvontaa varten
tehdä tarvittavia tarkastuksia sekä päästä hissien käyttöpaikalle sekä valmistus-, rakennus-,
korjaus-, huolto- ja varastointipaikalle. Tarkastuksessa noudatetaan hallintolain 39 §:n
säännöksiä.

76 §

Pakkokeinot

Jos toiminnanharjoittaja ei noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai
määräyksiä, hissiturvallisuusviranomaisen on kehoitettava toiminnanharjoittajaa korjaa-
maan puutteen määrääjässä. Jos hissitöiden johtaja ei tehtävänsä hoitaessaan noudata tätä
lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, hissiturvallisuusviranomaisen
voi antaa hänelle varoituksen. Jos puutteet tai laiminlyönnit ovat vakavia tai olennaisia tai
jos annetusta kehoituksesta tai varoituksesta huolimatta puutteita tai laiminlyöntejä ei ole
korjattu, hissiturvallisuusviranomaisen voi kieltää osaksi tai kokonaan toiminnanharjoit-
tajan tai hissitöiden johtajan toiminnan määrääjäksi tai toistaiseksi.

Hissiturvallisuusviranomaisen on ilmoitettava välittömästi toiminnanharjoittajalle his-
sitöiden johtajalle antamastaan varoituksesta.

77 §

Uhkasakko ja teettämishukka

Hissiturvallisuusviranomaisen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai
määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän
kustannuksella. Uhkasakosta ja teettämishukasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

78 §

*Vaatimusten vastaista hissiä sekä sen huoltoa ja käyttöä koskevat
hissiturvallisuusviranomaisen toimenpiteet*

Jos hissi ei ole tämän lain mukainen taikka sen huoltaminen, korjaaminen, tarkastami-
nen tai hissistä pelastaminen ei ole tämän lain mukaista, hissiturvallisuusviranomaisen on
kehoitettava hissien haltijaa korjaamaan puutteellisuudet ja laiminlyönnit määrääjässä taikka
kiellettävä hissien käyttö. Hissiturvallisuusviranomaisen on tarvittaessa vaadittava his-
sin erottamista sähköverkosta.

79 §

Vaatimusten vastaisen hissin tarkastaminen

Jos hissiturvallisuusviranomaisella on perusteltua syytä epäillä hissin olevan vaatimustenvastainen siten, että siitä aiheutuu 37 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai häiriötä, sillä on oikeus teettää hissin tarkastus tai muu vastaava tutkimus taikka määrätä hissin haltija tarkastuttamaan hissi.

Jos hissiturvallisuusviranomainen teettää hissin tarkastuksen tai muun vastaavan tutkimuksen ja hissi osoittautuu 37 §:n mukaista vaaraa tai häiriötä aiheuttavaksi, hissiturvallisuusviranomainen voi velvoittaa hissin haltijan korvaamaan tarkastuksesta tai tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset. Jos tarkastuksessa havaitaan, että vaara tai häiriö on aiheutunut hissin toimittajan toimenpiteistä, hissiturvallisuusviranomainen voi velvoittaa hissin toimittajan korvaamaan tarkastuksesta tai tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

80 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttö

Hissiturvallisuusviranomaisella on oikeus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita hissin ja hissin turvakomponenttien vaatimustenmukaisuuden tutkinnassa, testaamisessa ja arvioimisessa. Ulkopuoliset asiantuntijat voivat hissiturvallisuusviranomaisen tai sen määräämän virkamiehen apuna osallistua tämän lain mukaisiin tarkastuksiin sekä tutkia ja testata hissejä ja hissin turvakomponentteja.

Ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun hän hoitaa tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

81 §

Virka-apu

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

9 luku

Erinäiset säännökset

82 §

Ilmoitetun laitoksen todistukset vaatimustenmukaisuudesta

Ilmoitetun laitoksen on annettava hissin toimittajalle EU-tyyppitarkastustodistus tai vaatimustenmukaisuustodistus, jos hissi täyttää tämän lain vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on annettava hissin turvakomponentin valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus tai vaatimustenmukaisuustodistus, jos hissin turvakomponentti täyttää tämän lain vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, hissin toimittajan ja hissin turvakomponentin valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luettuina, kyseisen todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin EU-tyyppitarkastustodistuksesta ja vaatimustenmukaisuustodistuksesta sekä niiden sisällöstä.

Ilmoitetun laitoksen todistuksen antamatta jättäminen tai sen peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos havaitsee, että hissi tai hissien turvakomponentti ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava hissien toimittajaa tai turvakomponentin valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa hissien toimittajalle eikä turvakomponentin valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei hissi tai hissien turvakomponentti enää ole vaatimusten mukainen, sen on vaadittava hissien toimittajaa tai turvakomponentin valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi.

Jos puutetta ei korjata tai toimenpiteillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on tarpeen mukaan peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) 15 §:n 1 momentissa säädettyä hissien toimittajan velvollisuutta varmistaa hissien vaatimustenmukaisuus,

2) 15 §:n 2 momentissa säädettyä hissien toimittajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat, suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointi, laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tai kiinnittää CE-merkintä hissiin,

3) 17 §:ssä säädettyä hissien toimittajan velvollisuutta antaa ohjeet,

4) 18 §:n 1 momentissa säädettyä hissien toimittajan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin,

5) 18 §:n 2 momentissa säädettyä hissien toimittajan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta,

6) 19 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa hissien turvakomponentin vaatimustenmukaisuus,

7) 19 §:n 2 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia hissien turvakomponentin tekniset asiakirjat, suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointi, laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tai kiinnittää CE-merkintä hissien turvakomponenttiin,

8) 20 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu hissien turvakomponentti on vaatimusten mukainen,

9) 22 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta antaa ohjeet,

10) 23 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin,

11) 23 §:n 2 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta,

12) 25 §:ssä säädettyä maahantuojaan velvollisuutta varmistaa hissien turvakomponentin vaatimustenmukaisuudesta, asiakirjojen laatimisesta tai CE-merkinnän kiinnittämisestä taikka velvollisuutta ilmoittaa vaarasta,

13) 28 §:ssä säädettyä maahantuojaan velvollisuutta varmistaa, että hissien turvakomponenttiin liitetään ohjeet,

14) 31 §:ssä säädettyä maahantuojaan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin ja ilmoittaa vaarasta,

15) 32 §:ssä säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa hissien turvakomponentin vaatimustenmukaisuudesta, asiakirjojen laatimisesta, CE-merkinnän kiinnittämisestä tai ohjeiden liittämisestä taikka velvollisuutta ilmoittaa vaarasta,

16) 34 §:n 1 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta varmistaa, että ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin,

17) 34 §:n 2 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta,

- 18) 39 §:ssä säädettyä hissitöiden johtajan velvollisuutta,
 - 19) 41 §:ssä säädettyä toiminnanharjoittajan nimeämisvelvollisuutta,
 - 20) 42 §:ssä säädettyä toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuutta,
 - 21) 50 §:n 1 momentissa säädettyä hissin haltijan velvollisuutta huolehtia hissin huolto-ohjelman laatimisesta ja noudattamisesta,
 - 22) 51 §:ssä säädettyä hissin haltijan velvollisuutta huolehtia hissin korjaamisesta,
 - 23) 54 §:ssä säädettyä nosto-oven haltijan huolto- ja kunnossapitovelvollisuutta tai velvollisuutta huolehtia siitä, että nosto-ovesta ei aiheudu vaaraa,
 - 24) 55 §:ssä säädettyä hissin haltijan hissistä pelastamisvelvoitetta,
 - 25) 56 §:ssä säädettyä hissin, laitteen tai nosto-oven haltijan, 57 §:ssä säädettyä laitteen tai nosto-oven haltijan tai 63 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä hissin tai laitteen haltijan velvollisuutta huolehtia tarkastuksista,
 - 26) 62 §:n 1 momentissa säädettyä tarkastajan ilmoitusvelvollisuutta tai
 - 27) 76 tai 77 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä,
- on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *hissiturvallisuu-
tta koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.
- Sitä, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.
- CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

85 §

Muutoksenhaku hissiturvallisuuksiviranomaisen päätökseen

Tämän lain mukaiseen hissiturvallisuuksiviranomaisen tekemään hallintopäätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Hissiturvallisuuksiviranomaisen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

86 §

Muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen, pätevyysarviointilaitoksen, valtuutetun laitoksen ja valtuutetun tarkastajan päätökseen

Ilmoitetun laitoksen, pätevyysarviointilaitoksen, valtuutetun laitoksen tai valtuutetun tarkastajan tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ilmoitetun laitoksen, pätevyysarviointilaitoksen, valtuutetun laitoksen tai valtuutetun tarkastajan päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

87 §

Sähkö- ja hissiturvallisuuden neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja hissiturvallisuusviranomaisen apuna tämän lain sekä sähköturvallisuuslain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama Sähkö- ja hissiturvallisuuden neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

88 §

Onnettomuudesta ilmoittaminen

Poliisin, pelastus- ja työsuojeluviranomaisen sekä hissien toimittajan, toiminnanharjoittajan, valtuutetun laitoksen, valtuutetun tarkastajan ja hissien haltijan on ilmoitettava hissiturvallisuusviranomaiselle vakavasta onnettomuudesta, jossa hissillä on ollut osuutta.

Onnettomuutta on pidettävä vakavana, jos sen seurauksena on kuolema tai vakava henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinko tai siitä on aiheutunut ilmeinen vakavan henkilön-, omaisuus- tai ympäristövahingon vaara.

Velvollisuudesta ilmoittaa onnettomuudesta tai vaaratilanteesta Onnettomuustutkintakeskukselle säädetään turvallisuustutkintalain (525/2011) 16 §:ssä.

89 §

Onnettomuuden tutkinta

Hissiturvallisuusviranomaisen on tutkittava vakava onnettomuus, jos hissiturvallisuusviranomainen arvioi sen onnettomuuden syyn selvittämisen tai onnettomuuksien ehkäisyn kannalta tarpeelliseksi. Hissiturvallisuusviranomainen voi tutkia myös muut hisseillä sattuneet onnettomuudet ja vakavat vaaratilanteet, jos se on onnettomuuden syyn selvittämisen tai onnettomuuksien ehkäisemisen kannalta tarpeellista.

90 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

91 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut hissit ja hissien turvakomponentit, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat jäädä markkinoille tämän lain voimaan tullessa. Näihin hisseihin ja hissien turvakomponentteihin liittyvät todistukset vaatimustenmukaisuudesta jäävät edelleen voimaan.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Työ- ja elinkeinoministeriön 22 päivänä lokakuuta 2014 asettama sähköturvallisuuden neuvottelukunta jatkaa toimintaansa toimikautensa loppuun saakka. Tämän lain voimaantulon jälkeen sähköturvallisuuden neuvottelukunnalla tarkoitetaan tämän lain mukaista Sähkö- ja hissiturvallisuuden neuvottelukuntaa.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyt pätevyystodistukset, erivapaudet ja poikkeusluvut jäävät voimaan annetussa laajuudessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyt pätevyystodistukset voi pätevyysarviointilaitos kirjallisesta pyynnöstä muuttaa tämän lain mukaisiksi pätevyystodistuksiksi siten, että aikaisemmat hissipätevyystodistukset oikeuttavat hissipätevyyteen.

Toiminnanharjoittaja, jolla on tämän lain voimaan tullessa oikeus tehdä hissitöitä, saa jatkaa toimintaansa toimintailmoituksen tai luvan mukaisessa laajuudessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytty valtuutettu laitos, valtuutettu tarkastaja ja pätevyysarviointilaitos voi ilman erillistä hyväksyntää jatkaa tässä laissa tarkoitettuna valtuutettuna laitoksena, valtuutettuna tarkastajana tai pätevyysarviointilaitoksena nimeämispäätöksessä mainituilla ehdoilla.

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström